

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/144/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323202444
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:4323202444.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Kristíny Srnkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa matky C. D., narodenej XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom E. XX, a otca A. B., narodeného XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F. XX/X, B.- F., toho času bytom G. X, H., v konaní o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom a na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 6P/109/2023-60 zo dňa 10.08.2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Matka sa podaným návrhom domáhala zákazu styku otca s maloletým dieťaťom A. B., narodeným dňa XX.XX.XXXX. V návrhu vo veci samej zároveň žiadala, aby súd neodkladným opatrením dočasne zakázal otcovi stretávať sa s maloletým dieťaťom.

3. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 2 ods. 1, § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ust. 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, 2 prvej vety, § 329 ods. 1, 2, § 331 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a ust. § 24, § 28 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že otec vo vyjadrení k návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom a nariadenie neodkladného opatrenia nesúhlasil s podaným návrhom, považoval ho za absurdný a scestný. Matkou predložený znalecký posudok považoval za neobjektívny, keďže bola vypočutá iba jedna strana sporu a dieťa bolo vypočuté pod stresom a nátlakom. Matkine vyjadrenia v znaleckom posudku považoval za klamstvá, matka mení svoje vyjadrenia a prekrúca pravdu. Na toto nebol prizvaný a keď matka tvrdí niečo iné, považuje to za klamstvo. Odmietol tvrdenia, že maloleté dieťa bije a bude ho biť alebo, že by ho bili jeho rodičia. Tvrdil, že maloleté dieťa nikdy neudrel. Poukázal na systematické ovplyvňovanie dieťaťa matkou.

Kolíznym opatrovník vo vyjadrení k návrhu matky uviedol, že rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a obaja sú zodpovední za všestranný rozvoj dieťaťa. Rodičia ich nemusia vykonávať spolu, ale vo vzájomnom porozumení. Pri ich výkone sú obaja rodičia rovnoprávni. Na to, aby rodič mohol realizovať svoje rodičovské práva v prípade, ak mu dieťa nebolo zverené do výchovy, je potrebné, aby mal upravený styk s maloletým dieťaťom. V záujme rodičov je, aby sa dokázali na styku s dieťaťom dohodnúť. V prípade, ak dieťa pociťuje podľa tvrdení matky pri stretávaní sa s otcom akýkoľvek diskomfort, malo by byť cieľom matky, aby ho v takej situácii upokojila a citlivo v spolupráci s otcom

vysvetlila napríklad čo budú spoločne s otcom počas styku robiť a snažili sa tak spoločne, aby styk prebiehal bezproblémovo. Je nevyhnutné, aby rodičia čo najskôr začali intenzívne pracovať na zlepšení svojej vzájomnej komunikácie a na svojej schopnosti riešiť veci konštruktívne v záujme ich maloletého dieťaťa. Vzhľadom na vyjadrenie maloletého dieťaťa v znaleckom posudku navrhol, aby súd nariadil nové znalecké dokazovanie z odboru psychológia novým súdnym znalcom a uložil otcovi povinnosť zúčastniť sa znaleckého dokazovania. Ďalej navrhol, aby súd nariadil rodičom intenzívny a dlhodobý kurz rodičovskej terapie a poradenstva s cieľom lepšie porozumieť svojmu prežívaniu, vývinovým potrebám spoločného maloletého dieťaťa, pochopiť a rozvinúť u rodičov aspekty zodpovedného rodičovstva uvedených v znaleckom posudku. Z predchádzajúcich konaní prebiehajúcich na súde prvej inštancie bolo zrejmé, že maloleté dieťa sa s otcom stretávalo len sporadicky, nakoľko matka vyhľadávala odborníkov, ktorí by osvedčili jej domnienky, že styk otca s maloletým dieťaťom vplýva na dieťa negatívne.

5. V konaní mal súd prvej inštancie z pripojeného spisu sp. zn. 6P/103/2020 osvedčené, že vo veci starostlivosti o maloleté dieťa Okresný súd Levice naposledy rozhodol rozsudkom č. k. 6P/103/2020-345 zo dňa 19.01.2022. Týmto rozsudkom bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 95,- Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti predmetného rozsudku. Otec bol oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý páry týždeň od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každý nepárny týždeň v stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod., vo štvrtok od 16:00 hod. do 18:00 hod., v čase letných prázdnin od 01.07. od 9:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a od 01.08. od 9:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod., v čase vianočných sviatkov každý páry rok od 23.12. od 9:00 hod. do 30.12. do 18:00 hod., každý nepárny rok od 30.12. od 9:00 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 18:00 hod. s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní si maloleté dieťa včas a riadne na stretnutie pripraviť a v stanovenom čase navzájom odovzdať a prevziať v bydlisku matky. Voči tomuto rozsudku podala matka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 25CoP/12/2022-403 zo dňa 11.05.2022 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach týkajúcich sa určenia výživného, styku otca s maloletým dieťaťom a v časti trov konania potvrdil.

6. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že matka v konaní neosvedčila, že by maloletému dieťaťu bezprostredne hrozilo také nebezpečenstvo, ktorým by záujmy, starostlivosť, výchova, výživa, či dokonca zdravie alebo život maloletého dieťaťa boli vážne ohrozené. Z podaného návrhu matky je jednoznačne zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa sú dlhodobo vyhrotené a komplikované. Obaja rodičia sa navzájom osočujú a nedokážu spolu vzájomne riadne komunikovať a riešiť veci ohľadne maloletého dieťaťa konštruktívne. Skutočnosti uvádzané matkou v podanom návrhu súd prvej inštancie v danom štádiu konania považoval len za tvrdenia toho času ničím nepodložené a nepreukázané. Matka v návrhu poukazovala aj na závery znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou PhDr. Martou Halašovou, PhD., z odboru psychológia zo dňa 01.07.2023, v ktorom znalkyňa odporúča dočasne neumožniť stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom, aby sa tak predišlo ďalšiemu zhoršovaniu psychického stavu maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetného znaleckého vyšetrenia u znalkyne sa doposiaľ zúčastnila iba matka a maloleté dieťa, a preto jeho výsledky v danom štádiu konania nemožno považovať za úplne objektívne a smerodajné. V nadväznosti na zistený skutkový stav dospel k záveru, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne zrejmé nezhody, či komplikácie vo výkone starostlivosti o maloleté dieťa, ktoré sa nachádza v osobnej starostlivosti matky, kde je o neho riadne postarané, pričom styk otca s maloletým dieťaťom sa realizoval v zmysle posledného rozhodnutia súdu a neskôr po dohode s otcom za prítomnosti matky. Z výpovede maloletého dieťaťa bolo zrejmé, že v domácnosti otca bolo aj dobre, hrali sa na playstation, otec varil, o údajné bitie maloletého dieťaťa malo ísť už dávno a podľa vyjadrenia maloletého dieťaťa sa mal otec správať nevhodne k matke. Poukázal na to, že z obsahu spisu vyplývalo, že otec má svoje dieťa rád, verbalizuje svoju vôľu sa s dieťaťom riadne stykať. Súd prvej inštancie zistil, že proti otcovi sa žiadne trestné stíhanie za násilnú trestnú činnosť nevedie. Konštatoval, že neumožnenie akéhokoľvek kontaktu otca s maloletým dieťaťom by znamenalo neprimeraný, veľmi silný zásah do rodičovských práv otca a do práv dieťaťa, pričom na takéto extrémny zásah z obsahu spisu nevyplývajú žiadne predpoklady. Z dôvodu, že ide iba o dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania, nebolo úlohou súdu sa zaoberať všetkými, účastníkmi tvrdenými skutočnosťami, pretože tieto sa týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie, z ktorého dôvodu sa nimi bude zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej o zákaze styku otca

s maloletým dieťaťom. Dodal, že relevantné skutočnosti, ktoré by osvedčovali negatívne správanie sa otca k maloletému dieťaťu, jeho zanedbávanie alebo zlé zaobchádzanie s dieťaťom, alebo iné závažné okolnosti brániace styku otca s maloletým dieťaťom a majúce za následok obmedzenie jeho styku s dieťaťom, prípadne zákaz styku s ním, však v konaní najavo nevyšli.

7. Uznesenie napadla riadnym a včasným odvolaním matka s návrhom na jeho zrušenie a vydanie neodkladného opatrenia o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom vniac súd prvej inštancie, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávnych skutkových zistení (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a nie je riadne odôvodnené. Namietala, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. e) CSP).

Na odôvodnenie odvolania uviedla, že predložený znalecký posudok podľa ustálenej rozhodovacej praxe postačuje pre osvedčenie neodkladného opatrenia, a to i napriek tomu, že sa znaleckého skúmania nezúčastnil otec (ktorý bol riadne pozvaný na psychiatrické vyšetrenie), pretože pokiaľ súdnemu znalcovi postačuje na vydanie výroku hoc len vyšetrenie dieťaťa, tak jedine a výhradne znalec môže na základe odbornosti rozhodnúť o vstupoch pre posudok. Pri vypracovaní posudku nejde o sporové konanie, hádanie sa strán sporu, kde musia byť vypočuté všetky strany sporu, ale ide o odborné zistenie skutkového stavu. Namietala, že súd prvej inštancie vybral zo znaleckého posudku iba jednostranné tvrdenia dieťaťa, ktoré vyhovovali otcovi a tie, ktoré boli v neprospech otca bagatelizoval, pričom vytrhával jednotlivé skutočnosti z posudku bez hodnotenia vo vzájomných súvislostiach a pretože nemá odbornú danosť a spôsobilosť na vyhodnotenie záver takejto argumentácie je právne irelevantný a nemal by vôbec byť v rozhodnutí dôvodený. Poukázala na to, že otec má aj v mieste bydliska konflikty a zistenie súdu, že proti nemu nie je vedené žiadne trestné stíhanie za násilnú, či inú trestnú činnosť je nedostatočným zistením, nakoľko konanie, resp. spis je podľa jej zistenia na prokuratúre a neexistuje ešte nijaké právoplatné rozhodnutie. Negatívne vnímala, že súd prvej inštancie nevysvetlil, prečo bitku dieťaťa nepovažoval za zlé zaobchádzanie a z čoho v spise vyplývalo, že otec má dieťa rád. Dodala, že pokiaľ súd nemá psychologické vzdelanie, môže pri posudzovaní skutočností vychádzať aspoň z tvrdení otca v jeho vyjadrení, na základe logického výkladu, úvahy a rozporov. Domnievala sa, že keď už súd prvej inštancie vstúpil do psychologickéj profesie znalca, mohol aspoň v časti logickej úvahy vyhodnotiť, že existuje notorieta o dedení mentálnych vlastností a taktiež vplyvu výchovy prostredia na mentálne vlastnosti dieťaťa v dospelosti. Otec nerozporoval, že jeho vlastný otec bol vo výkone väzby za týranie zverenej osoby a podľa jej názoru je logické, že zdedil mentálne predispozície a ak sa k tomu pripočíta dlhodobý vplyv závadového prostredia a zvrhlé spôsoby správania na otca, tak sa mal súd týmto logickým výkladom zaoberať.

8. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník tak, že navrhol, aby odvolací súd odvolanie matky zamietol a potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie.

9. K odvolaniu matky sa vyjadril otec, ktorý nesúhlasil s návrhom na vydanie neodkladného opatrenia, čo odôvodnil tým, že matka o ňom šíri nezmysly o trestných stíhaniach a konfliktoch, i napriek tomu, že ona je tá, ktorá aj s jej kamarátkami vyvoláva konflikty, pričom všetky jej podania voči nemu polícia zamietla. Uviedol, že matka svojím účelovým a nezodpovedným konaním ubližuje najmä maloletému dieťaťu, ktoré má právo na otca, s ktorým sa nestretáva a matka mu ho nedáva v určenom čase. Tvrdil, že on, ani jeho rodičia dieťa nebijú a ani ho nikdy nebili. Matka dieťa vystavuje stresu z rôznych vyšetrení. K znaleckému posudku poznamenal, že tento nie je akceptovateľný, keďže znalkyňa ho nevyočula a neposlala mu ani pozvánku na stretnutie. Odmietol vyjadrenia matky týkajúce sa dedenia mentálnych vlastností a ich vplyvu na výchovu dieťaťa s odôvodnením, že aj matka má genetické sklony. Pripustil, že jeho otec je možno prchký, ale svoje deti, ani ženu nikdy nebil. Zvažuje podanie trestného oznámenia na matku za osočovanie, ohováranie a utľhanie na cti jeho rodiny alebo odporučí súdu, aby sa matka podrobila psychiatrickému vyšetreniu, lebo podľa jeho názoru vykazuje známky psychickej poruchy osobnosti, prípadne ďalšie diagnózy. Dodal tiež, že ak mu bude matka aj ďalej brániť v styku s maloletým dieťaťom, podá návrh na zverenie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti, pretože dieťaťa i on emocionálne trpia.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie

bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

11. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu, ktorým sa matka domáha zákazu styku otca s maloletým dieťaťom.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu matky ako aj s poukazom na obsah napadnutého uznesenia je posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 329 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným

postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa článku 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

14. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie skutkových okolností, z ktorých plynie záver, že je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa vážne ohrozený alebo narušený, ak to vyžaduje verejný záujem, alebo ak je naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nenariadením neodkladného opatrenia.

15. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný, nadržaný akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení Zákona o rodine. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom mimoriadny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

16. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

17. Odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s napadnutým rozhodnutím ako i s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia nevyhovel. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, je objektívne presvedčivým a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie, keď matka vo svojom odvolaní neuviedla žiadne relevantné dôvody spochybňujúce správnosť záverov odôvodnenia prvoinštančného súdu.

18. Ako už bolo uvedené vyššie, nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie nezistil, že matkou uvádzané dôvody by predstavovali také skutočnosti, pre ktoré bol v zmysle vyššie uvedených právnych predpisov nevyhnutný zásah súdu formou neodkladného opatrenia z dôvodu hroziacej ujmy na strane maloletého dieťaťa. Nebola dostatočne preukázaná alebo aspoň osvedčená skutočnosť, že by v danom prípade existovala nejaká bezprostredne hroziaca ujma, ku ktorej by mohlo dôjsť, keby súd vo veci nenariadil neodkladné opatrenie. Vzťahy medzi rodičmi sú síce problematické a konfliktné, no pokiaľ ide o maloleté dieťa, ktorého záujem sa v tomto konaní sleduje primárne, súd nezistil, že by bolo momentálne ohrozené jeho zdravie, život, výživa, výchova či iný dôležitý záujem. Inštitútom neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa pritom má zamedziť vzniku nejakej ujmy na dôležitých záujmoch maloletého dieťaťa, jeho účelom rozhodne nie je riešenie sporov medzi rodičmi maloletého dieťaťa, najmä, ak tieto primárne nesúvisia so starostlivosťou a výchovou maloletého dieťaťa.

19. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku dieťaťa s jedným z rodičov je aktuálna nevyhnutnosť takého opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého takáto nevyhnutnosť vyplýva. Ide o intenzívny zásah do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva na ochranu rodinného života. Pri rozhodovaní o návrhu niektorého rodiča na zákaz styku druhého rodiča s dieťaťom je predovšetkým nevyhnutné spoľahlivo odhaliť pravý dôvod, pre ktorý bol návrh na súd podaný. Je nevyhnutné rozlíšiť, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa alebo, či ide o predstieraný stav vyvolaným zámerným pôsobením rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Dieťa sa často stáva nástrojom na riešenie doposiaľ nevysporiadaného vzťahu medzi jeho rodičmi. Konfliktné a narušené vzťahy medzi rodičmi negatívne vplyvajú na maloleté dieťa a na jeho intrapsychické prežívanie. Aj len priemerne empatické dieťa sa za takejto situácie nemôže cítiť dobre. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič – dieťa v dôsledku odcudzenia, je v neskoršom období len ťažko napravitelná.

20. Kontakt rodičov s ich maloletým dieťaťom je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi; považuje ho za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a práv dieťaťa upravených v Zákone o rodine. Právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom vyplýva z článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ale z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde v článku 7 je upravené ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, v článku 8 je upravené právo dieťaťa na zachovávanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov. V článku 29 ods. 1 je upravené právo vychovať dieťaťa a viesť k posilňovaniu úcty dieťaťa k rodičom, v článku 9 bod 3 podľa ktorého, štáty ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru uznávajú právo dieťaťa vzdialeného od jeho jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú aj do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval: " je v záujme dieťaťa aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich rodičov (Gorgula vs. Nemecko - č. 744969/ 01) dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča" (Hansenová vs. Turecko - č. 36141/97).

21. Odvolacie námietky matky o osvedčení nevyhnutnosti nariadenia neodkladného opatrenia poukazujúc na predložený znalecký posudok, v ktorom znalkyňa odporúčala dočasne neumožniť stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom, aby sa tak predišlo zhoršeniu zdravotného stavu maloletého dieťaťa, ktoré súd prvej inštancie podľa matky neakceptoval a bagatelizoval, odvolací súd nezohľadnil, a to najmä z toho dôvodu, že znaleckého vyšetrenia sa zúčastnila iba matka a maloleté dieťa, preto jeho závery nemožno považovať za úplne objektívne, bez vylúčenia akýchkoľvek pochybností, čo je podporené aj odpoveďami znalkyne začínajúce neurčitým konštatovaním „Zdá sa“, že maloleté dieťa prežíva čas strávený s otcom problematcky. „Možno predpokladať“, že maloleté dieťa rado odchádza od otca k matke. V znaleckom posudku znalec odpovedá na položené otázky a nevyjadruje sa k právnomu posúdeniu veci a jeho odporúčania vyhodnocuje súd.

22. Ďalšie odvolacie námietky matky o konfliktoch otca v mieste jeho bydliska a údajnom zdedení mentálnych predispozícií otca, ktorého otec bol vo výkone väzby za týranie zverenej osoby, doposiaľ matkou vôbec osvedčené neboli, a preto ani nemohli byť odvolacím súdom zohľadnené. Súd prvej inštancie zistil, že voči otcovi sa nevedie trestné stíhanie na odbore kriminálnej polície. Tvrdenia matky naznačujú skôr jej negatívne nastavenie voči otcovi, ktorého sa snaží vytesniť zo života maloletého dieťaťa, avšak bez ich náležitého osvedčenia nemôžu byť dôvodom na zákaz styku s maloletým dieťaťom. Odvolací súd dopĺňa, že vzhľadom na vzájomnú narušenú rodičovskú komunikáciu a ambivalentný vzťah rodičov by zákaz styku otca s maloletým dieťaťom znamenal neprimeraný a nedôvodný zásah nielen do rodičovských práv otca, ale aj zásah do objektívneho práva maloletého dieťaťa vytvárať a budovať si vzťah s otcom, ktorý je pre dieťa – chlapca dôležitým identifikačným vzorom. V záujme maloletého dieťaťa je, aby malo vytvorený blízky emocionálny vzťah k obojm svojím rodičom, pričom tí by nemali brániť vytvoreniu a rozvíjaniu tohto vzťahu. Je nežiaduce, aby maloleté dieťa bolo vystavované konfliktu lojality k rodičom a ovplyvňované negatívnymi vzťahmi medzi rodičmi. V záujme zdravého vývinu maloletého dieťaťa je potrebné, aby sa obaja rodičia snažili o budovanie a podporovanie nielen ich vlastného vzťahu s maloletým dieťaťom, ale aj vzťahu druhého rodiča s maloletým dieťaťom. Je predovšetkým zodpovednosťou rodiča, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti (matke), aby v záujme maloletého dieťaťa naň pozitívne vplýval a viedol ho k pozitívnemu vzťahu k druhému rodičovi. Úlohou rodiča, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je aj vhodne naňho pôsobiť a zdôrazňovať mu dôležitosť stretávania sa s druhým rodičom.

23. Vychádzajúc z uvedeného, keďže matka ani v odvolacom konaní neosvedčila žiadne také skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, a ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

24. O trovách konania rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým konanie končí (§ 52, § 58 CMP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).